

עמ"י 74077/12/20 - יואב איתן נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בירושלים

עמ"י 74077-12-20 איתן נ' ישראל

בפני
עורר
נגד
משיבה
החלטה

כבוד השופטת חיה זנדברג
יואב איתן
מדינת ישראל

ערר על החלטתו של בית-משפט השלום בירושלים (כב' השופט ביאלין אלעזר) מיום 27.12.2020 בבש"ע 58172-12-20.

הבקשה לשחרור בערובה

1. ביום 27.12.2020 הגישה המשרה לבית המשפט קמא בקשה להוצאת צו שחרור בערובה ביחס לעורר. בבקשה נטען כי "הנ"ל חשוד כי השתתף בהתפרעות אסורה בבלפור בכך שהחזיק לוח עץ בידיו והתכוון לזרוק אותו אל תוך המדורה שבערה במרכז נתיב תחבורה פתוח לנסיעה. כמו כן, חשוד כי סירב למסור את לוח העץ לשוטרים והחל לתקוף אותם". בבקשה צוין כי העורר נחשד בעבירות של סיכון אדם בנתיב תחבורה, תקיפת שוטר כדי להכשילו, תקיפת שוטר במילוי תפקידו, השתתפות בהתפרעות והתנהגות העלולה להפר את שלום הציבור. המשרה ביקשה כי העורר יורחק כדי 1.5 ק"מ ממתחם ההפגנות ברחוב בלפור בירושלים למשך 60 יום, ובנוסף יתייצב לחקירה או משפט לפי דרישה ויפקיד הפקדה כספית.

ההחלטה מיום 27.12.2020

2. לאחר דיון שהתקיים במעמד הצדדים, נעתר בית המשפט קמא לבקשת המשרה באופן חלקי והורה כי המשיב ישוחרר בתנאי שיורחק למרחק שלא יפחת מקילומטר ממתחם ההפגנות ברחוב בלפור וזאת עד ליום 26.01.2021 בשעה 12:00, וכן בתנאי של התייצבות לחקירה ומשפט ככל שיידרש, תוך חתימה על ערבות עצמית וערבות צד ג'. בית המשפט קמא קבע בהקשר זה כי קיים חשד סביר ביחס לעבירות המיוחסות לעורר וקיימת אף עילת מעצר של מסוכנות. כמו-כן, קבע בית המשפט קמא כי "ההפגנה כשלעצמה לגיטימית ותכליתה להגשים את עיקרון חופש הביטוי. יחד עם זאת, הצתת אש באמצע כביש היא מסוכנת ומסכנת אחרים". לפיכך, כאמור, נעתר בית המשפט קמא לבקשה באופן חלקי.

3. על החלטה זו הוגש הערר הנוכחי.

הערר

4. בערר טענה ב"כ העורר כי החלטתו של בית-המשפט קמא להורות על הרחקתו של העורר ממתחם ההפגנות לתקופה של חודש אינה מידתית. לדבריה, בית-המשפט העליון התיר את קיומן של ההפגנות בשל חשיבות ההגנה על חופש הביטוי ועל הזכות להפגין (בג"ץ 5078/20). ב"כ העורר הדגישה כי לעמדתה תנאי ההרחקה שהוטל על העורר אינו מידתי ואינו הולם את החשדות המיוחסים למשיב. עוד הפנתה ב"כ העורר להחלטה של בית-משפט זה (כב' השופט אלכסנדר רון בעמ"י 18304-12-20), במסגרתה בוטל צו הרחקה שהוצא במסגרת הפגנה דומה.

5. מנגד, נציג המדינה ביקש לדחות את הערר. לטענתו, אין חולק על חשיבותה של הזכות להפגין אולם לדבריו

"חופש התהלכה אין פירושו חופש ההתפרעות" (עמ' 3 לפרוטוקול). לגישתו, מעשיו של העורר חרגו ממימוש של חירות ההפגנה, שכן העורר נטל חלק בחסימת הכביש על דרך של הוספת עצים למדורה באמצע הכביש, תוך תקיפת השוטר שבא ליטול ממנו את העצים. לטענת נציג המדינה, בכך סיכן העורר את הנוסעים בכביש, את הולכי הרגל ואותו עצמו. עוד הפנה נציג המדינה להחלטה אחרת של בית-משפט זה (כב' השופט אלכסנדר רון בעמ"י 12224-12-20), שבה אושרו חלק מתנאי ההרחקה בהפגנה דומה, כך שלדבריו הכול תלוי נסיבותיו של המקרה המסוים שמובא בפני בית המשפט.

דין והכרעה

6. במקרה הנוכחי מתקיים חשד סביר לכך שהעורר נטל חלק בהבערת מדורה במרכז הכביש, תוך שהוא מוסיף למדורה עצים (כעולה מסרטון שהוצג במהלך הדיון וכן מהראיות הנוספות שבתיק החקירה). בנוסף, קיים במקרה הנוכחי חשד סביר ברף מסוים ביחס לעבירות של תקיפת שוטר והפרעה לשוטר במילוי תפקידו (ראו עמ' 2 לדו"ח שסומן "4"). כמו כן, קיימת במקרה הנוכחי עילה שבדין להטלת תנאי שחרור בערובה שכן הוספת עצים למדורה הובעת במרכז הכביש מסכנת את שלום הציבור ואת ביטחונו. השאלה המרכזית הנשאלת היא אפוא שאלת מידתיותה של ההגבלה שהוטלה על העורר, והאם אין בהגבלה מעין זו כדי לפגוע במידה העולה על הנדרש בחופש ההפגנה של העורר.

7. בית-המשפט העליון עמד רבות על חשיבותה של זכות ההפגנה, שהיא חלק מאושייתיה של מדינה דמוקרטית. כדברי כב' השופט פוגלמן בבג"ץ 5078/20 **פדידה נ' משטרת ישראל** (2020):

"מעמדה הרם של הזכות להפגין הוא בבחינת מושכלות יסוד בשיטתנו המשפטית" (שם, בפסקה 19 לפסק-הדין).

8. עם זאת, הזכות להפגין אינה זכות מוחלטת, ובמקרה הנוכחי ניצב מולה האינטרס שבשמירה על הסדר הציבורי. כדברי כב' השופט (כתוארו אז) ברק בבג"ץ 148/79 **סער נ' שר הפנים והמשטרה**, פ"ד לד(2) 169 (1979)

"בלא סדר אין חירות. חופש האסיפה אין פירושו התפרקות מכל סדר ציבורי, וחופש התהלכה אין פירושו חופש ההתפרעות" (שם, בפסקה 2 לפסק-הדין. וראו גם דברי כב' השופט פוגלמן בפסקה 19 לפסק-הדין בבג"ץ 5078/20; דברי כב' השופט וילנר בפסקאות 3-2 לפסק-הדין הנ"ל; דברי כב' השופט שטיין בפסקאות 3-2 לפסק-הדין הנ"ל).

9. במקרה הנוכחי מול הזכות להפגין ניצב האינטרס בשמירה על הסדר הציבורי. על כן, על בית המשפט לאזן ביניהם. במסגרת איזון זה וכנגזרת ממעמדה הרם של הזכות להפגין מצווה בית המשפט לזהירות בשעה שהוא קובע תנאי שחרור שיש בהם כדי לפגוע בזכות להפגין. והשוו לדברי כב' השופט פוגלמן בבג"ץ 5078/20 הנ"ל, לאמור:

"נוכח חשיבותה של הזכות להפגין, וחובת המשטרה לאפשר את מימושה... החילה פסיקתנו אמת מידה מחמירה לבחינת האיזון בינה לבין האינטרסים והזכויות הניצבים מולה. כך, המשטרה רשאית להגביל את הזכות להפגין רק מקום שבו מתקיימת ודאות קרובה לפגיעה קשה בסדר הציבורי או בשלום הציבור, ובמידה המצומצמת ביותר הנדרשת על מנת למנוע פגיעה כאמור" (שם, בפסקה 20 לפסק-הדין).

10. בהתאם למבחני הפסיקה, יצר בית המשפט קמא בהחלטתו איזון זהיר בין האינטרסים המתנגשים, ודחה את בקשת המשטרה להרחקת העורר לתקופה של 60 יום. חלף זאת הורה בית המשפט קמא על הרחקה לתקופה קצרה ומידתית יותר, העומדת על 30 יום. במובן זה, לא קמה עילה להתערבותה של ערכאת הערעור בהחלטתו של בית המשפט קמא.

11. עם זאת, נוכח חשיבותה הרבה של הזכות להפגין, כמו גם נוכח חלוף הזמן מאז החלטתו של בית-המשפט קמא, ונוכח התרשמתי שלחלוף הזמן הייתה משמעות, סברתי - מטעמים של מידתיות - כי מן הראוי לקצר את תקופת ההרחקה שנקבע על ידי בית המשפט קמא בהחלטתו.

12. לפיכך, הערר מתקבל בזאת באופן חלקי במובן זה שתקופת ההרחקה שנקבעה בהחלטתו של בית המשפט קמא תקוצר ותימשך עד יום 18.1.2021 בשעה 12:00. שאר התנאים שנקבעו בהחלטתו של בית

המשפט קמא יישארו ללא שינוי.

ניתנה היום, כ"ו טבת תשפ"א, 10 ינואר 2021, בהעדר
הצדדים (בהסכמתם).